

Construirea propriei teologii

LECTIA A
TREIA

BAZAREA PE REVELAȚIE

THIRD MILLENNIUM

MINISTRIES

Biblical Education. For the World. For Free.

Pentru materiale video, suporturi de curs și alte resurse, vizitați Third Millennium Ministries la adresa thirdmill.org.

© 2012 by Third Millennium Ministries

Toate drepturile rezervate. Fără permisiunea scrisă a editurii Third Millennium Ministries, Inc., P.O. Box 300769, Fern Park, Florida 32730-0769, nicio porțiune din această publicație nu poate fi reprodusă în scopuri comerciale, în nicio formă și prin niciun mijloc, cu excepția unor citate scurte în vederea recenziei, comentariului sau studiului.

Dacă nu există alte precizări, toate citatele biblice sunt din Sfânta Scriptură – Biblia versiunea Dumitru Cornilescu revizuită. Copyrightul Bibliei Cornilescu © 1924 aparține British and Foreign Bible Society (Societatea Biblică pentru Răspândirea Bibliei în Anglia și Străinătate). Copyrightul © 2010 ediției revizuite în limba română aparține Societății Biblice Interconfesionale din România, cu aprobarea British and Foreign Bible Society.

DESPRE THIRD MILLENNIUM MINISTRIES

Înființată în 1997, Third Millennium Ministries este o organizație creștină nonprofit care furnizează **educație biblică gratuită în întreaga lume**. Ca răspuns la nevoia tot mai mare de formare biblică judicioasă a liderilor creștini de pe mapamond, noi creăm o programă de seminar multimedia ușor de folosit, finanțată prin donații, în cinci limbi de mare circulație (engleză, spaniolă, rusă, chineză mandarină și arabă) și o distribuim gratuit celor care au cea mai mare nevoie de ea, mai cu seamă liderilor creștini care nu au acces la educația tradițională sau nu și-o pot permite. Toate lecțiile sunt scrise, concepute și produse intern și sunt similare ca stil și calitate celor de pe History Channel[®]. Această metodă originală și eficientă pentru formarea liderilor creștini s-a dovedit foarte eficace în întreaga lume. Am câștigat Premiul Telly pentru o producție video remarcabilă în domeniul educației și utilizării animației, iar programa noastră este folosită în prezent în peste 150 de țări. Materialele Third Millennium apar sub formă de DVD-uri, materiale tipărite, *streaming* pe internet, transmisie televizată prin satelit și emisiuni de radio și televiziune.

Pentru informații suplimentare despre lucrarea noastră de slujire și pentru a afla cum vă puteți implica, vă rugăm să vizitați <http://thirdmill.org>.

Cuprins

I. Introducere.....	1
II. Găsirea revelației.....	1
A. Revelația generală	2
1. Mediul	2
2. Conținutul	3
B. Revelația specială	4
C. Legăturile reciproce	4
1. Suprapunerea	5
2. Necesitatea	6
III. Înțelegerea revelației.....	8
A. Obstacolul păcatului	8
1. Revelația generală	9
2. Revelația specială	9
B. Iluminarea Duhului Sfânt	10
1. Revelația specială	10
2. Revelația generală	11
C. Rezultatele	12
IV. Căpătarea încrederii.....	14
A. Caracter analog	14
B. Procesul considerației	16
C. Alinierea adecvată	18
V. Concluzie.....	19

Construirea propriei teologii

Lecția a treia

Bazarea pe revelație

INTRODUCERE

Ați dat cuiva vreodată un cadou, pentru a afla că nu l-a folosit niciodată? Un prieten mi-a dăruit odată un tablou, într-o perioadă în care eram foarte ocupat. deoarece nu am găsit imediat un loc potrivit pentru a-l expune, l-am depozitat într-o debara până aveam să găsesc locul potrivit. Vă imaginați că am uitat de el cu totul, până când, un an mai târziu, același prieten m-a vizitat din nou. S-a uitat prin casă și m-a întrebat "Îți place tabloul pe care ți l-am dat anul trecut?" M-am făcut roșu ca un rac și l-am întrebat, la rândul meu "Care tablou?" "Cred că asta răspunde la întrebarea mea. Dacă îți plăcea l-ai fi expus undeva" mi-a răspuns omul.

Cam la fel stau lucrurile și cu teologia creștină. Ca urmași ai lui Hristos, credem că Dumnezeu ne-a făcut darul de a ni se revela și arătăm cât de mult apreciem acest dar prin cât de mult îl utilizăm.

Aceasta este a treia lecție din seria *Construirea propriei teologii*, și am intitulat-o "Bazarea pe revelație". Vom explora împreună felul în care putem folosi revelația lui Dumnezeu în dezvoltarea teologiei.

Această lecție se împarte în trei părți majore. Mai întâi, vom analiza ce spune Scriptura despre revelație și unde se găsește aceasta, apoi, vom studia câteva dintre cele mai importante elemente componente ale înțelegerii revelației lui Dumnezeu și, în final, vom vedea cum putem ajunge la o puternică încredere în concluziile teologice la care ajungem în urma revelației divine. Să începem prin a vedea locurile în care găsim revelația lui Dumnezeu.

GĂSIREA REVELAȚIEI

Cu puține excepții, în ultimele două mii de ani, teologii creștini au căzut de acord asupra faptului că, într-un fel sau altul, revelația divină trebuie să joace un rol central în teologia creștină. Credința că Dumnezeu S-a descoperit pe Sine și voia Sa își găsește temeiul încă în primele pagini ale Scripturii. Ea ajunge la noi prin mărturia Vechiului Testament, prin Isus și prin autorii Noului Testament. Dar, cunoașterea teoretică a faptului că Dumnezeu ne-a dat acest prețios dar nu este suficientă. Trebuie să știm și unde să-l găsim.

Analizând subiectul acesta, vom studia trei aspecte. Mai întâi, vom privi la doctrina generală a revelație, apoi, vom analiza revelația specială și, în fine, vom examina conexiunile dintre cele două forme de revelație.

REVELAȚIA GENERALĂ

Una din principalele modalități prin care Dumnezeu S-a revelat pe Sine umanității este ceea ce numim "revelația generală". Folosim termenul "generală" pentru a indica faptul că Dumnezeu se descoperă pe Sine prin toate lucrurile create, în general, și tuturor oamenilor, în general. Aceasta este numită și "revelație naturală", deoarece vine prin intermediul naturii sau creației.

Avem câteva pasaje biblice care vorbesc despre revelația generală. De exemplu, găsim acest concept menționat în Psalmul 19:1-6, Fapte 14:15-17, Fapte 17:26-27. Dar, probabil că descrierea cea mai comprehensivă a revelației generale din Biblie apare în versetele foarte cunoscute din Romani 1:18-32.

Pentru a studia această învățătură biblică trebuie să analizăm două aspecte. Mai întâi, mijlocul revelației generale și, apoi, conținutul ei.

Mediul

În primul rând, Scriptura învață că mediul sau instrumentul revelației generale este toată creația. Iată felul în care afirmă Pavel lucrul acesta, în Romani 1:18-20:

Mânia lui Dumnezeu se descoperă din cer ... căci le-a fost arătat de Dumnezeu ... când te uiți cu băgare de seamă ... în lucrurile făcute de El. (Romani 1:18-20)

Aceste cuvinte ne spun că Dumnezeu S-a descoperit pe Sine prin intermediul creației sau, după cum se spune aici prin "lucrurile făcute de El".

Revelația ajunge la noi atât prin imensele galaxii, cât și prin lumea ființelor microscopice. Dimensiunile fizice, abstracte și spirituale ale creației, chiar și însăși existența noastră ca ființe umane - totul în creație transmite revelația lui Dumnezeu. Din nefericire, creștinii abordează aceste cuvinte din Romani 1 ca referindu-se doar la creație în starea ei naturală. Cu toții știm că pădurile, lacurile, munții și deșertul ne îndreaptă adesea gândurile către Dumnezeu dar, uneori nu înțelegem că civilizația, tehnologia și cultura umană, ca întreg, Îl arată și ele pe Dumnezeu.

Este important să înțelegem că, în Romani 1, Pavel are în vedere mai mult decât creația naturală, referindu-se și la influențele pe care ființa umana le are asupra creației, ca mijloc de revelație. Vorbind despre denaturarea pe care societatea umana păcătoasă o aduce lumii, Pavel afirmă ca oamenii privesc aceste transformări negative pe care ei înșiși le aduc și înțeleg ceva cu privire la voia lui Dumnezeu. El scrie următoarea de cuvinte în Romani 1:32:

Și, măcar că știu hotărârea lui Dumnezeu, că cei ce fac asemenea lucruri sunt vrednici de moarte, totuși, ei nu numai că le fac, dar și găsesc de buni pe cei ce le fac. (Romani 1:32)

Aceste cuvinte indică faptul că revelația generală vine și prin intermediul a ceea ce fac oamenii cu natura, nu doar prin creație, în starea ei naturală. Tehnologia, știința, arhitectura, politica, viața de familie, arta, medicina, muzica și o multitudine de alte

produse ale culturii umane reprezintă mijloace ale revelației lui Dumnezeu. Pur și simplu, nu putem să ne ascundem de revelația lui Dumnezeu, căci ea ne înconjoară pretutindeni.

Conținutul

În al doilea rând, trebuie să observăm că, în Romani 1, Pavel ne arată și conținutul fundamental al revelației generale.

Dintr-o anumită perspectivă, Pavel nu este extrem de precis cu privire la ceea ce oamenii pot afla prin intermediul revelației generale. Absența elementelor specifice este, probabil, rezultatul faptului că oameni diferiți din locuri și timpuri diferite interacționează cu aspecte diferite ale revelației generale. Cu toate acestea, Pavel arată limpede că revelația generală descoperă cel puțin două tipuri de informație: atributele lui Dumnezeu și responsabilitățile noastre morale corespunzătoare.

Pe de-o parte, după cum afirmă Pavel în Romani 1:20, creația descoperă: Însușirile nevăzute ale Lui, puterea Lui veșnică și dumnezeirea Lui (Romani 1:20)

Cu alte cuvinte, atributele lui Dumnezeu care nu pot fi observate în mod direct, pot fi văzute indirect în creație. Fiecare persoană de pe planetă poate afla anumite dimensiuni ale caracterului lui Dumnezeu deoarece, după cum spune Pavel în Roman 1:19, "le este descoperit în ei", prin revelația generală.

De exemplu, frumusețea creației arată frumusețea uluitoare a lui Dumnezeu, resursele naturii pentru viața omului demonstrează bunătatea Lui, dimensiunea creației vorbește despre măreția lui Dumnezeu, complexitatea creației arată înțelepciunea Lui, iar puterea naturii arată puterea Lui divină.

Pe de altă parte, pe lângă faptul că arată atributele indivizibile ale lui Dumnezeu, revelația generală comunică și aspecte ale responsabilităților noastre morale înaintea Lui. Iată felul în care vorbește Pavel despre lucrul acesta în Romani 1:32, vorbind despre păcatul umanității:

Și, măcar că știu hotărârea lui Dumnezeu, că cei ce fac asemenea lucruri sunt vrednici de moarte, totuși, ei nu numai că le fac, dar și găsesc de buni pe cei ce le fac. (Romani 1:32)

Cu alte cuvinte, diversele aspecte ale creației descoperă responsabilitatea morală pe care oamenii o au înaintea lui Dumnezeu.

De exemplu, diferențele biologice dintre bărbați și femei descoperă obligația noastră de a practica heterosexuality. Dependența copiilor de părinți descoperă atât obligația părinților de a purta de grijă copiilor, cât și responsabilitatea copiilor de a-și cinsti părinții. Suferințele rasei umane în urma foametei și războiului descoperă obligația noastră de a fi miloși. Oriunde privim, creația ne comunică faptul că trebuie să ne conformăm existența standardelor morale pe care Dumnezeu le descoperă prin intermediul ei.

După ce am analizat doctrina revelației generale, trebuie să ne îndreptăm către a doua formă a revelației, și anume revelația specială.

REVELAȚIA SPECIALĂ

Această formă de revelație este numită “special”, deoarece nu este transmisă tuturor oamenilor de pretutindeni, ci doar anumitor segmente ale omenirii. Revelația specială a luat multe forme de lungul istoriei, dar, din punct de vedere creștin, Dumnezeu S-a descoperit pe Sine cel mai clar și deplin în Fiul Său, Isus.

Evrei 1:1-3 oferă un sumar al perspectivei creștine asupra revelației speciale:

După ce a vorbit în vechime părinților noștri prin proroci, în multe rânduri și în multe chipuri, Dumnezeu, la sfârșitul acestor zile, ne-a vorbit prin Fiul pe care L-a pus moștenitor al tuturor lucrurilor și prin care a făcut și veacurile. El, care este oglindirea slavei Lui și întipărirea Ființei Lui (Evrei 1:1-3)

Înainte de venirea lui Hristos, Dumnezeu S-a descoperit pe Sine și voia Lui în multe feluri speciale. El a vorbit direct oamenilor, le-a dat vise supranaturale, le-a deschis ochii prin viziuni și a vorbit prin profeți, preoți, împărați și oameni înțelepți. Dar, niciuna dintre aceste revelații nu se compară cu deplinătatea și gloria supremă a revelației în Hristos, Fiul lui Dumnezeu. Viața și învățăturile lui Isus reprezintă revelația specială supremă a lui Dumnezeu. Din acest motiv, este corect să afirmăm că standardul teologiei creștine îl reprezintă revelația divină a lui Dumnezeu în Hristos. Considerarea lui Hristos ca revelație supremă a lui Dumnezeu conduce la un număr de implicații foarte importante. Dar, în opinia noastră, una dintre implicațiile majore și practice e aceea că trebuie să studiem Scriptura, ca mijloc al revelației lui Dumnezeu.

Oricine a citit despre Isus sau despre orice alt rabin din Palestina secolului I, știe că și El a analizat scripturile Vechiul Testament, ca mijloc al revelației speciale a lui Dumnezeu. El n-a pus niciodată sub semnul întrebării Scripturile, ci S-a supus în întregime lor, îndemnându-i și pe alții să facă la fel. Exemplul Lui îi învață pe urmașii Săi să se încreadă în textele de la Geneza la Maleahi, ca îndrumar pentru gândire, acțiune și sentimente. Mai mult, datorită faptului că Domnul Isus Hristos e Marele nostru Învățător i-a rânduit pe ucenicii Lui speciali pe apostoli să formuleze o revelație autoritativă pentru biserică, și aceasta este rezumată în mod infailibil în Noul Testament.

Deci, cei ce privesc la Hristos ca fiind revelația supremă a lui Dumnezeu trebuie să urmeze exemplul Lui și să se supună învățăturilor Lui, primind Vechiul și Noul Testament ca revelație specială pentru poporul lui Dumnezeu de azi.

După ce am văzut că în zilele noastre revelația divină se poate găsi atât în creație cât și în Scriptură, trebuie să ne îndreptăm atenția către legăturile reciproce dintre revelația specială și cea generală. Aceste legături ne vor ajuta să vedem că nu avem voie să neglijăm niciodată vreuna dintre cele două forme de revelație.

LEGĂTURILE RECIPROCE

Vom studia două aspecte al acestei probleme. Mai întâi, suprapunerea dintre revelația generală și revelația specială și, apoi, necesitatea ambelor forme de revelație. Să studiem mai întâi elementele de suprapunere dintre revelația generală și cea specială.

Suprapunerea

Chiar dacă revelația generală și cea specială reprezintă capitole diferite în discursul teologic, trebuie să recunoaștem că aceste două forme de revelație au o multitudine de elemente comune. Pentru a vedea lucrul acesta, trebuie să avem în vedere varietatea de conținut găsit în ambele forme de revelație.

Pe de-o parte, revelația specială din Scripturi abordează o multitudine de subiecte care formează o temă unitară alcătuită atât din învățături extraordinare cât și învățături obișnuite. Unele porțiuni ale Bibliei sunt atât de extraordinare, încât nimeni nu le-ar fi putut scrie prin intermediul unui proces natural de observare, chiar având parte de călăuzire divină. Aceste porțiuni de Biblie sunt de natură ezoterică - adică au fost primite prin mijloace extraordinare și supranaturale. Probabil că cele mai clare exemple ale acestui tip de material din literatura biblică sunt anumite porțiuni ale cărților lui Daniel, Ioel și Apocalipsa. Oamenii care au scris aceste materiale au primit informația prin intermediul unor viziuni și al altor revelații supranaturale, date doar lor. În sensul acesta, putem numi aceste porțiuni ale Scripturii „o revelație cu totul specială”.

Pe lângă aceasta, există în Scriptură și un fel de teren de mijloc, unde sunt amestecate descoperiri date de Duhul atât prin mijloace supranaturale, cât și prin mijloace obișnuite. Să luăm ca exemplu cărțile istorice, precum Împărați sau Evanghelia lui Luca. Autorii acestor cărți spun limpede că au colectat mare parte din informațiile lor prin intermediul unor surse umane obișnuite. Cartea Împăraților menționează ca sursă cronicile lui Israel și Iuda, iar Luca menționează martorii oculari ai vieții lui Isus, de la care și-a adunat informația. Lămuriri supranaturale, speciale sunt, fără îndoială, adăugate, prin faptul că Duhul lui Dumnezeu i-a călăuzit pe acești autori biblici în domenii precum analiza acurateței informației obținute, interpretarea surselor pe care le-au întâlnit și, de asemenea, prin descoperirea unor informații pe care nu le-au primit prin mijloace naturale. Deci, într-un sens, în aceste porțiuni ale Bibliei găsim amestecate atât elemente supranaturale cât și elemente obișnuite.

Dincolo de aceasta, porțiuni consistente ale Scripturii sunt alcătuite din informații obișnuite dar inspirate. Aceasta deoarece Duhul Sfânt i-a călăuzit adesea de autorii biblici să facă observații corecte, privitoare la experiențe obișnuite. De exemplu, în Proverbe 30:25, înțeleptul spune:

**Furnicile nu sunt un popor tare, dar își pregătesc hrana vara.
(Proverbe 30:25)**

Această afirmație este inspirată și adevărată, dar rezultă în urma observării naturii, nu printr-o viziune supranaturală.

Deci, în sensul acesta, revelația specială conține materiale care sunt adesea asociate cu revelația generală, lucruri pe care oricine le poate observa la lumea înconjurătoare. Am putea spune că aceste porțiuni ale Bibliei reprezintă "o revelație specială generalizată".

La rândul ei, și revelația generală include o multitudine de aspecte. Pe deoparte, revelația generală conține foarte multe elemente obișnuite, lucruri cunoscute aproape tuturor oamenilor care au trăit vreodată pe pământ. Aproape fiecare dintre noi știe că lumea este imensă și este acoperită de o boltă cerească foarte mare. Toți putem identifica

momente în viața noastră când conștiința ne-a avertizat asupra anumitor lucruri. Aceste experiențe aproape universale L-au revelat pe Dumnezeu și voia Lui pentru umanitate. Putem numi tipul acesta de revelație ca fiind "o revelație extrem de generală".

Către mijlocul spectrului revelației generale întâlnim un amestec de lucruri obișnuite și extraordinare pe care aceasta le conține. Acestea sunt experiențe ale creației descoperite numai anumitor persoane, deoarece sunt limitate într-un fel sau altul, fie în timp, fie în spațiu. De exemplu, vântul teribil prezent într-un uragan arată puterea extraordinară a lui Dumnezeu, dar nu toți oamenii vor experimenta vreodată un uragan. Înălțimea munților Himalaia descoperă gloria lui Dumnezeu, dar cei mulți oameni n-au văzut în mod direct munții Himalaia. Deoarece suntem confrunțați cu foarte multe limitări, nu toată revelația generală ajunge la toți oamenii, în același timp.

La celălalt capăt al spectrului, găsim elemente cu totul extraordinare ale revelației generale, momente când oamenii recunosc în mod explicit, în convingerile lor religioase, anumite adevăruri pe care Dumnezeu le-a descoperit. Realitatea este că revelația generală include elemente care sunt adesea asociate mai degrabă revelației speciale. De exemplu, unele religiile necreștine consideră că există un singur Dumnezeu. Multe religii fac diferența între obișnuit și sacru într-un mod asemănător credinței creștine. Crima este condamnată de majoritatea religiilor. Justiția socială fundamentală este susținută de majoritatea religiilor. În lumea antică a Bibliei, oameni aparținând altor religii se aseamănă cu adevărații credincioși în mod remarcabil. Chiar și astăzi, misionarii vorbesc despre anumite credințe ale oamenilor încă ne-evangelizați care se aseamănă cu credința creștină. În asemenea cazuri, putem vorbi despre "o revelație generală specializată".

Deci, studiind rolul revelației speciale și generale în teologie, trebuie să ținem cont de două lucruri care adesea sunt trecute cu vederea. Pe de-o parte, trebuie să nu uităm că Scripturile ne învață lucruri care nu sunt nici de natură ezoterică și nici nu sunt ascunse. De asemenea, ele ne învață cu autoritate divină lucruri care sunt relativ obișnuite și pot fi înțelese și prin intermediul revelației generale. De aceea, privim Scripturile ca autoritate spirituală în viața noastră, nu doar în chestiuni de natură religioasă și morală, ci și din punct de vedere istoric și științific.

Pe de altă parte, trebuie să înțelegem că revelația generală ne învață lucruri care, în mod normal, sunt rezervate învățaturii biblice. De fapt, după cum vom vedea în lecțiile următoare, multe adevăruri teologice abordate de Scriptură sunt conținute și în revelația generală. De aceea, trebuie să analizăm cu atenție revelația generală pentru a obține învățătură de la Dumnezeu în chestiuni de natură religioasă.

După ce am înțeles că revelația generală și cea specială au o multitudine de aspecte geologice pe care ni le supun atenției, trebuie să ne îndreptăm către un alt punct de interes. De ce avem nevoie de ambele forme de revelație în teologie? În ce mod contribuie fiecare dintre ele la demersul teologic?

Necesitatea

Pe de-o parte, avem nevoie de revelația specială deoarece ea trece dincolo de revelația generală în multe aspecte. Revelație specială are rolul de a-L prezenta, a-L lămuri și a-L descoperi pe Dumnezeu și voia Lui, dincolo de ceea ce poate face revelația generală. După cum au observat mai mulți teologi ultimii zeci de ani, Dumnezeu a oferit

lui Adam și Evei atât revelație generală cât și revelație specială, încă în perioada în care se aflau în starea de nevinovăție, dinainte de cădere. Deoarece Adam și Eva erau fără păcat, putem avea toată încrederea că ei au știut multe despre Dumnezeu și voia Lui pentru ei, analizând creația. Cu toate acestea, chiar înainte de cădere, teologia nu trebuia formulată doar din observarea creației, fără călăuzire prin revelația specială. De aceea, Dumnezeu a transmis cuvântul Lui către Adam, cu instrucțiuni specifice privitoare la pomul cunoștinței binelui și răului, la îngrijirea grădinii, la înmulțire, dincolo de granițele grădinii Edenului și la exercitarea autorității asupra întregului pământ.

Dincolo de aceasta, odată ce păcatul a intrat în lume, revelația specială s-a focalizat asupra planului de răscumpărare al lui Dumnezeu. Deși revelația generală ne arată că suntem sub judecata lui Dumnezeu, revelația specială este cea care ne descoperă mântuirea în Hristos. După căderea în păcat, procesul de construire a teologiei bazat pe revelația generală, cunoscută și sub numele de teologie naturală, trebuie făcută sub îndrumarea revelației speciale. Altfel, avem toate șansele să ajungem la concluzii greșite cu privire la ceea ce revelează Dumnezeu în creație.

Înțelegând nevoia de Scriptură, trebuie să analizăm, totuși, și nevoia de revelație generală. De ce nu este suficient să ne extragem teologia doar din Biblie? Care este contribuția revelației generale la teologie, pe care nu o poate oferi doar Scriptura?

După cum am mai spus, nu vom aborda niciodată revelația naturală sau generală fără a aplica filtrul de autoritate al Scripturii dar, în același timp, trebuie să înțelegem că Scripturile abordează în mod direct un număr limitat de lucruri, în comparație cu orizontul larg al revelației generale. Revelația generală oferă contextul de care are nevoie revelația specială, pentru a comunica. Pentru a aplica principiul pe care l-am învățat lecțiile anterioare, trebuie să reamintim că diversele aspecte ale revelației generale și speciale formează o rețea de multiple reciprocități.

Acest rol al revelației generale este evident în cel puțin două moduri. Pe de-o parte, ceea ce învățăm din revelația generală ne ajută să înțelegem revelația specială. Cu toții știm că o persoană trebuie să poată citi sau să aibă un anumit grad de înțelegere a limbii, pentru a putea avea acces la revelația Scripturii. Dar, cât de mulți dintre noi am învățat să citim sau să înțelegem limba, citind Biblia de unii singuri, fără ajutorul cuiva? Răspunsul este, aproape sigur, "nimeni". Cei mai mulți dintre noi am învățat să vorbim de la un părinte sau de la altcineva, cu ajutorul unor obiecte și acțiuni ce sunt parte a creației. Ulterior, am învățat să citim, la fel.

Doar folosind ceea ce am învățat prin intermediul acestor elemente ale revelației generale putem ajunge să citim și să înțelegem Biblia. De fapt, dependența noastră de revelația generală este chiar și mai mare, atunci când ajungem la Scripturi. Nici măcar n-am avea Biblia pe care s-o citim, dacă oamenii dinaintea noastră n-ar fi învățat din revelația generală. Traducătorii Bibliei au învățat cum să traducă, tipograful au învățat să tipărească, editorii au învățat să editeze cărți, din revelația generală. În acest sens fundamental, trebuie să acordăm atenție revelației generale deoarece ea ne echipază pentru a studia revelația specială.

Pe de altă parte, revelația generală este necesară și pentru aplicarea corectă a Scripturii. De exemplu Biblia abordează multe subiecte și oferă multe principii infailibile, de urmat. Cu toate acestea, pentru a aplica aceste principii trebuie să știi ceva despre creația căreia i se aplică legile acestea.

Biblia spune că bărbații trebuie să-și iubească nevestele, dar aplicarea acestui principiu biblic presupune cunoașterea anumitor lucruri din revelația generală. Ce este un soț? Ce este o soție? De asemenea, trebuie să știm ce înseamnă să iubești o anumită soție, într-un context specific. În sensul acesta, aplicarea corectă a Scripturii este totdeauna dependentă de revelația generală a lui Dumnezeu.

Deci, cu alte cuvinte, vedem că Dumnezeu S-a revelat pe Sine în cadrul revelației generale și speciale și că așteaptă ca noi să descoperim revelația aceasta, atât în creație cât și în Scripturi. Niciuna dintre formele de revelație nu a fost menită să funcționeze separat de cealaltă, ci Dumnezeu le-a rânduit pe amândouă cu un rol fundamental în teologie.

După ce-am văzut că un creștin trebuie să vadă descoperirea de Sine a lui Dumnezeu atât în revelația generală cât și în cea specială, trebuie să ne îndreptăm către al doilea subiect: cum trebuie să înțelegem revelația, pentru a putea extrage din ea teologia?

ÎNTELEGerea REVELAȚIEI

Trebuie să facem aici distincție foarte importantă. Așa cum a primi un dar este una, iar a-l folosi mod corect este altceva, la fel stau lucrurile și în ce privește revelația pe care Dumnezeu a dat-o și modul în care trebuie s-o folosim în mod corect în teologie. Romani 1 învață că Dumnezeu S-a descoperit pe Sine în creație cu suficientă claritate, pentru ca toți oamenii să-L poată cunoaște ca fiind vrednic de închinare și să înțeleagă că se află sub judecata Lui pentru răzvrătirea lor. Totuși, înțelegerea atât a revelației generale cât și cea a revelației speciale, dincolo de aceste nivele fundamentale, nu este atât de simplă, ci presupune un proces complex de reflecție.

Pentru a vedea felul în care acest proces de înțelegere a revelației are loc, ne vom focaliza atenția pe trei direcții. Mai întâi, vom analiza piedicile puse de păcat, apoi vom explora iluminarea adusă de Duhul Sfânt și, în fine, ne vom îndrepta către rezultatele acestor aspecte în teologia noastră. Mai întâi, să analizăm felul în care păcatul ne împiedică să înțelegem revelația lui Dumnezeu.

OBSTACOLUL PĂCATULUI

Deși este dureros, trebuie să recunoaștem că păcatul are asupra ființei umane un efect atât de sever, încât, dacă Dumnezeu nu ar interveni, noi am respinge revelația Lui din toate puterile. Fără harul comun și special al lui Dumnezeu, orice tentativă de construcție și dezvoltare teologică, pe baza revelației lui Dumnezeu, ar fi în van. În teologia tradițională, această problemă este adesea numită "efectele noetice ale păcatului", de la termenul grecesc pentru minte, *nous* (nnnn).

Pentru a înțelege efecte noetice ale păcatului, vom analiza mai întâi felul în care păcatul întunecă mintea cu privire la revelația generală și, apoi, felul în care face lucrul acesta în ce privește revelație specială.

Revelația generală

Deși orice om de pe pământ cunoaște, într-o anumită măsură, revelația generală, păcatul ne face să înăbușim mare parte din ceea ce știm și ne orbește cu privire la multe din aspectele comunicate prin revelația generală. În Romani 1:18, Pavel spune că neamurile păcătoase, care cunosc adevărul revelației generale, "înăbușă adevărul de nelegiuirea lor". Cu alte cuvinte, păcatul ne face să înăbușim adevărul clar revelat prin creație, negând revelația generală și depărtându-ne de ea. Pavel scrie, de asemenea, că deoarece omul necredincios încalcă principiile morale descoperite în cadrul revelației generale, Dumnezeu îl lasă "pradă necurăției", "poftelor inimilor" și "în voia minții lor blestamate".

Pofta și depravarea ne stăpânesc inima, astfel încât avem o viziune deformată și stricată. Asta nu înseamnă că nu putem vedea deloc adevărul revelației generale, ci că, într-o anumită măsură, suntem inconștienți de harul lui Dumnezeu și deformăm realitățile revelației generale, pentru a le face să se conformeze dorințelor noastre depravate. Numim adevărul minciună și minciuna adevăr, numind binele rău și răul bine.

După ce-am văzut felul în care păcatul corupe capacitatea noastră de a folosi în mod corect revelația generală, trebuie să ne întrebăm atenția către revelație specială. Cum a afectat păcatul capacitatea noastră de a utiliza revelația specială, în mod special revelația lui Dumnezeu din Scriptură?

Revelația specială

Biblia însăși arată faptul că, în absența îndurării lui Dumnezeu, ființa umană se împotrivesc învățaturii Scripturii. Isus comentează asupra acestui aspect în Ioan 5:39-40, când spune că fariseii interpretau greșit Vechiul Testament. Petru comentează cele scrise de Pavel, în mod asemănător, în 2 Petru 3:15-16, când spune că oamenii răstălmăcesc învățăturile lui Pavel, la fel cum fac și cu alte Scripturi. În absența harului lui Dumnezeu, omul păcătos are tendința de a abuza și de a folosi în mod eronat Scripturile.

Această problemă a interpretării păcătoase a Bibliei nu este rezervată doar celor necredincioși, ci îi afectează și pe cei credincioși. Un exemplu care vine cu ușurință în minte este felul în care teologii europeni și americani au considerat cândva că Scripturile susțin comerțul cu sclavi, în secolele 17, 18 și 19. Cum s-a ajuns la lucrul acesta? Cum a fost posibil ca niște creștini să răstălmăcească astfel Scripturile? Răspunsul stă în faptul că păcatul afectează chiar și abilitatea noastră de a aborda Scriptura. Indiferent cât de inteligenți suntem, sau cât de profundă este înțelegerea noastră biblică, ar trebui să fim perfect convinși că fiecare dintre noi deformează și răstălmăcește revelația specială într-un anumit fel. Cu cât suntem mai conștienți de slăbiciunea și de prejudecățile noastre, avem mai multe șanse să evităm o asemenea înțelegere eronată dar, până vom pleca din lumea aceasta, nu vom ști cu siguranță în ce aspecte am interpretat greșit Biblia.

Efectele noetice ale păcatului explică multe dintre problemele pe care le întâlnim în teologia pe care o extragem din revelația lui Dumnezeu. Scriptura și creația Îl arată, ambele, pe Dumnezeu și voia Lui, dar noi, cei care interpretăm revelația divină, suntem păcătoși. Nu totdeauna înțelegem corect revelația Lui în creație sau Scriptură, iar aceasta este o realitate tristă a demersului teologic într-o lume păcătoasă.

După ce am văzut felul în care păcatul afectează profund abilitatea noastră de a aborda revelația generală și specială în mod corect, să abordăm acum cea mai bună lucrarea lui Dumnezeu care ne oferă speranța înțelegerii corecte a revelației: iluminarea Duhului Sfânt.

ILUMINAREA DUHULUI SFÂNT

Adesea, creștinii nu înțeleg măsura în care adevărul teologic obținut în urma revelației este rezultatul lucrării personale a Duhului Sfânt în viața noastră. În loc, ei își pun încrederea în abilitățile naturale pe care le avem, ca ființe umane. În spiritul iluminismului modern, credem că putem construi o teologie corectă, folosind rațiunea și aplicând metode bine definite, la revelația lui Dumnezeu. În realitate, abilitățile noastre raționale nu există în izolare față de starea căzută în păcat a creației. În starea noastră căzută, păcatul ne întunecă mintea, precum și abilitățile lingvistice și logice, astfel încât adesea nu reușim să înțelegem corect revelația. Avem nevoie de ceva mai mult. Ceva care să ne capaciteze din punct de vedere rațional, lingvistic și empiric, dincolo de abilitățile noastre, ceva care să ne facă să înțelegem revelația generală și specială, așa cum ne-a fost dată, și să o transformăm într-o teologie corectă. Singura care poate aduce o asemenea lumină în ochii noștri orbi este iluminarea Duhului Sfânt al lui Dumnezeu.

Pentru a analiza iluminarea adusă de Duhul Sfânt, să privim mai întâi la felul în care El ne ajută să înțelegem revelația specială și apoi la felul în care ne deschide ochii către revelația generală.

Revelația specială

În teologia protestantă tradițională, termenul "luminare" este aplicat adesea la lucrarea Duhului Sfânt de a oferi o anumită înțelegere a revelației speciale. Duhul Sfânt lucrează în noi, înnoindu-ne mintea, pentru a putea înțelege, accepta și aplica Cuvântul lui Dumnezeu. Iată felul în care formulează Pavel această învățătură în Efeseni 1:17-18:

Și mă rog ca Dumnezeu Domnului nostru Isus Hristos, Tatăl slavei, să vă dea un duh de înțelepciune și de descoperire, în cunoașterea Lui, și să vă lumineze ochii inimii ca să pricepeți care este nădejdea chemării Lui ... (Efeseni 1:17-18)

Este important să înțelegem că iluminarea Duhului asupra revelației speciale funcționează în diverse modalități. Pe de-o parte, Scripturile arată limpede că Duhul lui Dumnezeu lucrează și în modalități separate de procesul de răscumpărare, astfel încât chiar și ne-creștinii înțeleg multe aspecte ale revelației speciale. Conform cărții Numeri 24:2, Duhul lui Dumnezeu a venit asupra lui Balaam, un profet păgân, oferindu-i înțelegere. În Ioan 11:49-51, Caiafa, marele preot care a jucat un rol semnificativ în răstignirea lui Isus, a profetizat drept cu privire la răstignirea Lui. În Matei 21, fariseii au înțeles că pilda vierilor li se aplică lor, dar au răspuns punând la cale un complot pentru omorârea lui Isus, în loc să aibă o pocăință autentică. În mod asemănător, autorul

Epistolei către Evrei vorbește în 6:4 în mod specific despre iluminarea adusă de Duhul Sfânt în viața oamenilor a căror mântuire o pune mai târziu sub semnul întrebării.

Putem numi toate aceste exemple “lucrări obișnuite ale Duhului Sfânt” în contextul “harului comun”. Acestea sunt unele dintre multele lucrări ne-răscumpărătoare pe care Duhul le face în lumea aceasta. Din acest motiv, chiar și necredincioșii pot înțelege teologia și pot vorbi despre ea în conformitate cu Scriptura. Lucrul acesta este rezultatul lucrării Duhului asupra lor, deși nu sunt răscumpărați.

În același timp, este important să ținem minte că biserica este templul Duhului Sfânt. Biserica este depozitarul prezenței și lucrării speciale a Duhului în lume. El oferă poporului răscumpărat o cunoaștere mântuitoare a Cuvântului lui Dumnezeu. E normal să așteptăm ca lucrarea de iluminare a Duhului Sfânt să fie mai mare în mijlocul credincioșilor decât în mijlocul necredincioșilor și să ne așteptăm ca teologii credincioși să învețe mult mai multe de la Duhul Sfânt decât oamenii necredincioși.

Rolul vital al iluminării Duhului în mijlocul nostru, care ne îndreaptă către revelația specială, ridică o problemă foarte importantă pentru fiecare teolog creștin. Deoarece Duhul Sfânt este singurul care ne iluminează, teologii creștini trebuie să se dedice în mod conștient și sincer păstrării unei bune relații cu Duhul. Teologia creștină nu e un demers impersonal, pe care să-l putem face prin propria noastră putere. Este nevoie de un contact personal și de o relație de sfințire și sensibilitate față de lucrarea Duhului Sfânt, pentru a putea face un demers teologic autentic, derivat din revelația specială. Avem motive să sperăm că concluziile noastre teologice sunt corecte și conforme cu Scripturile doar atunci când ne dedicăm din toată inima căutării călăuzirii Duhului Sfânt.

Ținând cont de iluminarea Duhului Sfânt asupra revelației speciale, vom aborda iluminarea pe care El o dă în domeniul revelației generale. Majoritatea creștinilor sunt familiarizați cu ideea că, pentru a înțelege și aplica Biblia în mod corect, avem nevoie de iluminare Duhului. În același timp, trebuie să nu uităm și faptul că Duhul este cel care ne dă abilitatea să înțelegem în mod corect revelația generală.

Revelația generală

Sunt multe căi prin care vedem acest adevăr ilustrat în Scripturi. Una dintre cele mai importante căi în care Scriptura abordează acest subiect este doctrina înțelepciunii. În Biblie, înțelepciunea reprezintă o înțelegere corectă, dată de Dumnezeu, ce se concentrează asupra revelației generale. De unde vine înțelepciunea? Duhul lui Dumnezeu ne învață înțelepciunea.

În Daniel 5:14, împăratul păgân Belșațar recunoaște ca înțelepciunea lui Daniel este de origine divină. În Proverbe 2:6, citim că orice înțelepciune vine de la Dumnezeu. De asemenea, conform Exodul 31:3, meșterii Bețaleel și Oholiab și-au făcut bine lucrarea pentru că erau umpluți de Duhul Sfânt. Aceste pasaje, ca și altele care abordează lucruri asemănătoare, ne învață că iluminarea Duhului Sfânt nu este necesară doar pentru revelația specială, ci și pentru a înțelege revelația generală.

Iată felul în care vorbește Calvin despre lucrarea Duhului Sfânt, în *Învățătura Religiei Creștine*, cartea a 2-a, care îi asistă pe oameni în cunoașterea unei multitudini de lucruri aferente revelației generale:

Ori de câte ori ne oprim asupra acestor probleme la scriitorii laici, fie ca acea lumină admirabilă a adevărului care strălucește în ei să ne învețe că mintea omului, deși căzută și lipsită de integritate, este totuși îmbrăcată și împodobită cu niște daruri deosebite de la Dumnezeu. Dacă credem că Duhul lui Dumnezeu este izvorul unic al adevărului, n-ar trebuie să respingem adevărul însuși și nici să-l disprețuim oriunde și-ar face apariția, doar dacă nu cumva dorim să-L necinstim pe Duhul lui Dumnezeu. Iar dacă Domnul a voit ca noi să fim ajutați în fizică, dialectică, matematică și în alte discipline asemănătoare de munca și slujirea celor neevlavioși, atunci să folosim ajutorul care ne-a fost acordat.

După cum spune Calvin aici, Duhul lui Dumnezeu îi învață atât pe credincioși cât și pe necredincioși adevărul privitor la revelația generală. Este singura fântână a adevărului. Din acest motiv, încercarea de a construi teologie creștină în puterea firii pământești, chiar și cu privire la aspecte legate de revelația generală, este un demers la fel de inutil ca și încercarea de a obține mântuirea prin firea pământească.

În concluzie, un demers teologic de succes, pornit de la revelația lui Dumnezeu, nu reprezintă ceva ce se întâmplă de la sine sau ceva ce putem face prin propria noastră putere. Înțelegerea revelației, atunci când are loc în mod corect, reprezintă o experiență religioasă care ne smerește, ne arată limitările abilităților noastre naturale, în același timp ajutându-ne să ne reinnoim în mod constant dependența de Duhul Sfânt al lui Dumnezeu.

REZULTATELE

Lucrarea păcatului și a Duhului în înțelegerea noastră asupra revelației generale și speciale ne fac să așteptăm anumite rezultate, în urma procesului teologic. Adesea, tensiunea dintre păcat și Duh face să ne confruntăm cu situații în care concluziile obținute în urma revelației speciale și a revelației generale să pară incompatibile.

Demersul teologic este unul relativ simplu, atât timp cât concluziile pe care le obținem din Scripturi se potrivesc cu ușurință cu propria noastră înțelegere a revelației generale. De pildă, nu e greu să credem că Biblia e adevărată din punct de vedere istoric, atât timp cât și dovezile științifice par a susține lucrul acesta. Nu este greu să susținem faptul că furtul este imoral, deoarece există foarte mulți oameni care suferă din cauza aceasta.

Dar, să fim sinceri, adesea, una citim în Biblie și alta găsim în lumea din jurul nostru. Experiența noastră de viață ne învață ceva, dar apoi descoperim că Biblia pare să ne învețe exact contrariul.

După cum am văzut, creștinii trebuie să-și zidească teologia bazându-se atât pe revelația generală, cât și pe cea specială. Nu putem să abordăm aceste probleme respingând vreunul dintre cele două tipuri de revelație. Atunci, cum trebuie să abordăm aparentele conflicte dintre cele două surse ale revelației? Ce să facem atunci când descoperim în Biblie ceva ce pare a contrazice descoperirile științifice sau experiențele cotidiene?

În primul rând, trebuie să intrăm ca aceste situații cu convingerea fermă că revelația generală și specială nu se contrazic, de fapt, niciodată. În ambele tipuri de revelație, același Dumnezeu vorbește, Dumnezeul care spune totdeauna adevărul, căci nu poate minți. Mai mult, trebuie să înțelegem că Dumnezeu nu are nicio dificultate în a armoniza revelația Scripturii cu cea a creației. Indiferent de cât de ireconciliabile pot părea cele două surse de lapte revelație, în ochii noștri, din punctul de vedere al lui Dumnezeu, care reprezintă realitatea, ambele sunt adevărate și compatibile.

În al doilea rând, trebuie să nu uităm că, atunci când vorbim despre ceea ce cunoaștem atât din revelația generală cât și din cea specială, niciodată nu comunicăm revelația, în sine, ci înțelegerea noastră asupra ei, care nu este niciodată perfectă. Deși revelația generală și specială nu intră niciodată în conflict una cu alta, deoarece ambele sunt de la Dumnezeu, înțelegerea noastră cu privire la ele poate să creeze conflicte, deoarece provine de la noi. Deci, atunci când întâlnim aparente discrepanțe între revelația specială și cea generală, există patru modalități principale în care putem evalua situația.

Mai întâi, este totdeauna posibil ca noi să fi înțeles greșit revelația specială și, de aceea, trebuie să schimbăm interpretarea Scripturii, fără a respinge Biblia însăși. Apoi, conflictul poate apărea și în momentul când înțelegem greșit revelația generală. Adesea, tragem concluzii din experiența noastră, care trebuie corectate prin intermediul Scripturii. În al treilea rând, poate am înțeles greșit atât revelația generală cât și pe cea specială. Este oricând posibil ca experiențele noastre să nu pară a se potrivi învățătura biblică, deoarece nu am reușit să înțelegem corect Scriptura, dar și pentru că nu am interpretat corect propria experiență. În al patrulea rând, e posibil să avem de-a face cu o taină, care, pur și simplu, e dincolo de puterea noastră umană de înțelegere. De exemplu, experiența noastră cu privire la revelația generală nu ne justifică în niciun fel așteptarea ca trei persoane să fie, de fapt, o singură ființă. Cu toate acestea, exact asta învață Biblia despre Dumnezeu. Cum putem reconcilia aceste două puncte de vedere? Nu putem. Doctrina Trinității este o taină dincolo de puterea noastră de înțelegere.

Din perspectivă practică, nu ne putem da seama totdeauna în care din cele patru situații ne aflăm. Așa că, adesea, acționăm în baza aspectului care ni se pare cel mai important. Acordăm o mai mare importanță interpretării Scripturii sau interpretării revelației generale? În acest domeniu, creștinii gândesc și acționează diferit.

Pe de o parte, creștinii pe care adesea îi numim "mai liberali" tind să accepte înțelegerea revelației generale, mai degrabă decât să se supună înțelegerii Scripturii, iar, creștinii pe care îi numim "mai conservator" tind să pună mai mare accent pe înțelegerea revelației speciale, atunci când are loc un conflict. A doua strategie are de-a face cu înțelepciunea. Cu excepția cazului în care dovezile reflecției asupra revelației generale sunt copleșitoare, trebuie să urmăm înțelegerea pe care o obținem din Scriptură. Hristos și apostolii au susținut Scripturile ca ghid pentru înțelegerea vieții. Deci, și noi trebuie să fim gata să ne supunem lor, atunci când avem de-a face cu un aparent conflict. După cum spune Pavel în 2 Timotei 3: 16:

Toată Scriptura este insuflată de Dumnezeu și de folos ... pentru ca omul lui Dumnezeu să fie desăvârșit și cu totul destoinic ... (2 Timotei 3: 16-17)

În același timp, însă, cu bună credință, trebuie să ținem totdeauna cont de faptul că și înțelegerea noastră asupra Scripturii este influențată de păcat și, de aceea, trebuie să reevaluăm, din când în când, fiecare subiect. Practica celor credincioși de-a lungul vremii a fost aceea de a supune toate convingerile învățăturilor Bibliei, deși se gândeau că e posibil ca în viitor să fie nevoie să-și reevalueze înțelegerea asupra Bibliei. Această cale bazată pe înțelepciune și supunere ne îndeamnă să ne construim teologia în urma convingerilor sincere, pe care le avem din studiul Scripturii.

Faptul că, teologia rezultată în urma revelației este plină de dificultăți cauzate din influența păcatului și de lucrarea Duhului, ne conduce la al treilea subiect principal acestei lecții: într-o situație atât de complexă, cum ne putem dezvolta încrederea în pozițiile noastre teologice?

CĂPĂTAREA ÎNCREDERII

Există un slogan care cu mai multă vreme în urmă era destul de răspândit printre creștinii evanghelici și care suna în felul următor: „Dumnezeu spune, eu cred. Punct” Din multe unghiuri această afirmație este adevărată. Susține ceea ce am afirmat și noi în această lecție. Dacă Dumnezeu descoperă ceva, atunci noi trebuie să credem lucrul acela și atât. Dar, acest slogan trece cu vederea faptul că noi nu înțelegem întotdeauna în mod corect revelația lui Dumnezeu. Doar pentru că ne gândim că Dumnezeu a spus ceva, asta nu înseamnă că El chiar așa a și făcut. Deci, trebuie să ne punem o întrebare foarte serioasă: cum ne putem dezvolta încrederea în faptul că am înțeles corect revelația lui Dumnezeu astfel încât să putem afirma cu certitudine că “așa vorbește Domnul?”

Pentru a explora dezvoltarea încrederii în teologie, vom face trei considerații. Mai întâi, vom vedea că încrederea într-o poziție teologică are caracter analogic, apoi, vom analiza felul în care încrederea rezultă, de obicei, dintr-un proces al considerației și, în fine, vom analiza felul în care trebuie să ne aliniem în mod corect încrederea în diferite poziții teologice. Să analizăm mai întâi ideea conform căreia încrederea în concluziile teologice are caracter analogic, nu binar.

CARACTER ANALOG

Pentru a înțelege această diferență, ne ajută să facem o analogie între două tipuri de întrerupătoare electrice. Un întrerupător simplu, cu poziția oprit și pornit, poate fi socotit ca fiind binar. El este fie pornit, fie oprit. Acest întrerupător este similar cu felul în care mulți evanghelici își analizează convingerile.

Adesea, aceștia analizează lucrurile prin prisma a ceea ce știu sau a ceea ce nu știu. „Cred că Hristos este Fiul lui Dumnezeu”, „Cred că Dumnezeu este Triunic”. Aceste afirmații sunt credințe ferme. Totuși, evanghelicii au o mulțime de lucruri pe care le consideră necunoscute sau imposibil de cunoscut. „Nu știu cum se face că un Dumnezeu bun permite existența răului.”, „Nu știu când va reveni Hristos” Aceste tipuri de afirmații indică faptul că nu știm ce să credem cu privire la ele și că nu avem încredere fermă în pozițiile luate în aceste chestiuni. O astfel de abordare binară a convingerilor teologice

este potrivită în multe circumstanțe. E ca și cum am spune, „știu cutare lucru, dar nu știu pe celălalt“ Cu toate acestea, atunci când analizăm cu atenție tot arealul de lucruri pe care le cunoaștem și pe care nu le cunoaștem, descoperim destul de repede că situația este mult mai complexă decât sugerează modelele binare.

Mulți dintre noi cunosc însă și întrerupătoarele cu tensiune variabilă, cele care se pot regla, pentru a oferi o lumină mai puternică sau mai slabă. Tipul acesta de întrerupător este analogic. Curentul electric nu este doar pornit sau oprit, ci circulă cu mai mare sau mai mică putere. La extreme, curentul este oprit sau pornit, dar tot spectrul dintre cele două extreme este la fel de important, căci el ne ajută să beneficiem de o lumină mai puternică sau mai slabă. În multe aspecte, acest întrerupător electric analogic este un model foarte util pentru evaluarea încrederii pe care trebuie să-o avem în diverse poziții teologice. Nu avem, pur și simplu, încredere în anumite convingeri și lipsă de încredere în altele, ci avem o multitudine de nivele, mai mari sau mai mici, de încredere în diversele poziții teologice.

Să evaluăm modul în care gândim în afara domeniului teologic. Fiecare ființă umană are o multitudine de convingeri. De exemplu, eu cred că astăzi nu va ploua. De asemenea, cred că am o slujbă ca profesor de seminar. De asemenea, cred că am o nepoată. Acum, deși pot afirma încrederea pe care o am în toate aceste lucruri, nivelul încrederii mele variază de la un lucru la altul.

O modalitate de a testa nivelul meu de încredere este prin a mă întreba cât de ușor aș renunța la una dintre aceste convingeri. Pot spune cu sinceritate că nu mi-ar lua foarte mult să mă dezic de convingerea că astăzi nu va ploua. Câteva picături de ploaie care ar cădea din cer m-ar pune pe fugă sau, chiar un raport meteorologic care ar anunța o probabil de ploaie m-ar face să iau o umbrelă. Această convingere nu poartă cu sine un mare grad de încredere. Convingerea că am o slujbă ca profesor la seminar este însoțită de un grad de încredere mult mai mare. Sunt destul de sigur că slujba mea este în siguranță și, din pricina aceasta, investesc foarte mult în această convingere. Ar fi nevoie de mult mai mult decât un reportaj la televiziune pentru a mă răzgândi. Chiar dacă aș primi o scrisoare, m-aș duce să verific informația personal. Dar, să ne gândim, ce ar trebui să se întâmple pentru a mă face să nu mai cred ca am o nepoată. Convingerea mea e așa de puternică și îmi este atât de dragă, încât mi-ar trebui un număr covârșitor de dovezi ca să mă poată face să cred altceva. Este cea mai puternică convingere din această listă.

În multe aspecte, lucrul acesta este valabil și în teologie. Diversele convingeri teologice sunt însoțite de diverse grade de încredere. În lecția anterioară am vorbit despre doctrinele, practicile și patosul creștin, care formează o rețea de reciprocități multiple. În punctul acesta, trebuie să extindem puțin acest model. Este util să ne gândim la această rețea de reciprocități multiple ca fiind suspendată într-o sferă plasmatică. Atunci când am tăia această sferă în două, scoțând la iveală interiorul ei, am observa că această rețea de convingeri este aranjată în straturi concentrice.

Spre stratul exterior, convingerile noastre sunt destul de largi. Stratul exterior reprezintă acele convingeri și poziții teologice care țin de zona periferică a rețelei noastre de credințe. Acestea sunt lucrurile care sunt însoțite de un nivel destul de scăzut de încredere, cărora le dedicăm foarte puțin și pe care descoperim că le schimbăm, le înlăturăm și le înlocuim cu mare ușurință. În centru, în miezul sferei, rețeaua noastră de convingeri este atât de strâns țesută, încât pare a fi un tot unitar. Centrul rețelei constă în

convingerile noastre fundamentale, credințele centrale ale teologiei noastre, cărora le asociem un foarte mare grad de încredere. Este foarte dificil să modificăm, să înlăturăm sau să adăugăm ceva la aceste convingeri fundamentale. Atunci când facem așa ceva, valul de schimbare este atât de puternic, încât reconfigurează porțiuni foarte mari tot ceea ce credem.

Între centrul convingerilor noastre și stratul exterior există o serie de straturi alcătuite dintr-o rețea de convingeri mai mult sau mai puțin întretesute. Straturile mai aproape de centru sunt mai dens configurate și mai dificil de modificat, pe când straturile aflate mai departe de centru sunt mai puțini dense și mai puțin dificil de schimbat.

Aranjamentul acestei rețele de convingeri diferă la persoană la persoană, de la tradiție la tradiție și de la o perioadă de timp la alta. Cu toate acestea, diverse nivele de convingere apar în teologia fiecărui creștin. În calitate de creștini avem multe credințe, dar nu trebuie să ne așteptăm să avem același nivel de încredere pentru fiecare dintre ele. Unele convingeri se află în zona periferică, altele chiar în centru, și toate celelalte se află undeva între aceste două extreme. Întotdeauna avem diferite grade de încredere. La aceasta ne referim atunci când spunem că încrederea teologică este de natură analogică.

Această înțelegere a rețelei de convingeri ridică o întrebare: cum alocăm diverse nivele de încredere unei anumite poziții teologice? Prin ce proces ajungem să credem că am înțeles corect revelația lui Dumnezeu, cu mai mică sau mai mare certitudine? Într-un cuvânt, Duhul Sfânt ne învață și ne convinge prin intermediul unui proces de supunere, în cadrul căruia ne supunem influenței câtorva instrumente pe care Duhul Sfânt le folosește în mod obișnuit în viața noastră.

PROCESUL CONSIDERAȚIEI

Înainte de a vorbi despre acest proces al supunerii, trebuie să facem o distincție între metodele obișnuite și cele extraordinare prin care Duhul Sfânt ne oferă încredere în pozițiile teologice. Am descoperit că este util să abordăm aceste probleme din perspectiva multelor modalități prin care Dumnezeu acționează în mod providențial, pentru a-și exercita controlul asupra creației.

Mărturisirea de Credință de la Westminster rezumă învățătura Scripturii despre providența lui Dumnezeu în capitolul 5, secțiunea 3:

Dumnezeu, în providența Lui obișnuită, se folosește de mijloace, dar este în același timp liber să lucreze fără ele, dincolo de ele și chiar împotriva lor, după plăcerea Lui.

Observați cum este descrisă providența lui Dumnezeu aici. Această afirmație descrie modul în care Dumnezeu folosește mijloace sau instrumente create pentru a-și împlini voia pe pământ. El își împlinește în mod obișnuit planul “prin” alte mijloace, folosește instrumente create pentru a-și îndeplini planurile Sale. Dar, același timp, Dumnezeu nu este limitat la utilizarea acestor elemente obișnuite, ci este liber să-și împlinească voia și fără ele, dincolo de ele și chiar împotriva lor.

Tot astfel, este util să facem distincția între mijloacele obișnuite și cele extraordinare prin care Duhul Sfânt ne iluminează și ne confirmă pozițiile teologice. Din

când în când, toți creștinii au experimentat faptul că Duhul Sfânt ne oferă înțelegere și convingeri puternice, chiar și atunci când nu le căutăm. Uneori, în mintea noastră vin gânduri la care nu ne-am așteptat, hotărâri se nasc în inima noastră fără explicație. Într-o atare situație, Duhul Sfânt lucrează fără, dincolo și chiar împotriva mijloacelor pe care le utilizează în mod normal. Aceste lucrări extraordinare ale Duhului sunt importante, dar în demersul teologic suntem mai preocupați de mijloacele și procesele obișnuite pe care le folosește Duhul.

După cum am văzut deja, biserica a recunoscut trei căi principale pe care Duhul Sfânt le folosește în mod obișnuit pentru a aduce iluminare, identificând trei domenii principale de instruire teologică a liderilor bisericii, în seminar. Mai întâi, domeniul biblic care se ocupă cu exegeza Scripturii, apoi, domeniul doctrinar și istoric, care se ocupă cu interacțiunea în comunitate și, în fine, domeniul teologiei practice, care se ocupă cu trăirea creștină.

În lumina acestei înțelegeri, este important să descriem mijloacele obișnuite prin care Duhul Sfânt ne oferă încredere teologică, ca fiind un proces de zidire a acestei încredere prin supunerea noastră față de influența exegezei Scripturii, a interacțiunii în comunitate și a slujirii creștine. Vom analiza fiecare dintre aceste influențe în detaliu în lecția anterioară, dar este important ca ele să fie menționate aici.

Mai întâi, Duhul lui Dumnezeu ne iluminează și ne confirmă convingerile atunci când învățăm să ne supunem influenței unei exegeze biblice corecte. Domeniul exegezei, adică deprinderea aptitudinilor prin care putem discerne învățătura Scripturii, reprezintă unul dintre cele mai importante, obișnuite și eficiente mijloace de iluminare și de zidire a încrederii. Vrei să cunoști ce a descoperit Dumnezeu Scriptură? Vrei să fii sigur de lucrul acesta? În mod obișnuit, cea ce trebuie să facem este să utilizăm aptitudinile exegetice pe care le avem pentru a aborda în mod responsabil Biblia. Deoarece supunerea față de exegeza Scripturii este vitală pentru procesul zidirii teologiei creștine, vom petrece mare parte din timpul nostru discutând domeniul acesta în lecțiile viitoare.

În al doilea rând, Duhul lui Dumnezeu folosește în mod obișnuit interacțiunea din cadrul comunității, pentru a ilumina mintea noastră și pentru a ne confirma convingerile. Exegeza biblică directă nu este singura influență de care avem nevoie în teologie, ci avem nevoie și de ajutorul revelației generale, în special în interacțiunea cu alți oameni. De fapt, exegeza directă fără implicarea comunității este periculoasă. După cum putem vedea în foarte multe situații, primul pas către erezie este, adesea, exegeza. Interacțiunea cu alții, aflarea și evaluarea opiniilor lor cu privire la ceea ce a descoperit Dumnezeu, trebuie să joace un rol crucial în teologia noastră. În cel mai larg sens, Dumnezeu a rânduit interacțiunea cu întreaga rasă umană, pentru a ne fi de folos, dar interacțiunea dintre credincioși, acolo unde Duhul Sfânt locuiește în toată plinătatea Lui, este extrem de importantă în cadrul acestui proces. Când interacționăm în cadrul comunității punem întrebări precum „Ce a crezut biserica în trecut cu privire la lucrul acesta? Ce cred oamenii evlavioși din jurul meu astăzi despre această problemă? Cum se raportează opiniile mele la opiniile altora?” Stima în interacțiunile din cadrul comunității e vitală procesului de zidire a teologiei în urma revelației lui Dumnezeu, încât vom alocă multe lecții în viitor reflectării asupra acestui subiect.

În al treilea rând, și trăirea creștină joacă un rol foarte important în zidirea încrederii în faptul că suntem călăuziți de Duhul. Lucruri precum succesul și eșecul, rugăciunile, închinarea și slujirea lui Dumnezeu reprezintă dimensiuni ale revelației

generale care sunt instrumente pe care Duhul le folosește în mod obișnuit pentru a ne ilumina și a ne convinge de poziția noastră teologică. Trăirea pentru Hristos ne pregătește pentru o bună exegeză biblică și pentru interacțiunea cu alții. Umblarea prin credință reprezintă arena în care ne testăm poziția teologică. Cine suntem și experiențe pe care le avem în trăirea pentru Hristos reprezintă o a treia influență majoră, față de care trebuie să ne supunem. Duhul folosește trăirea creștină pentru a ne ilumina mintea și a ne oferi încrederea că am înțeles în mod corect revelația lui Dumnezeu. Ca urmare, vom petrece un număr semnificativ de lecții investigând trăirea creștină, în aceste cicluri de lecții.

Până acum, am văzut că încrederea teologică este o chestiune de natură analogică și că Duhul lui Dumnezeu folosește în mod obișnuit influența exegezei, a interacțiunii și a trăirii creștine pentru a ne oferi încredere. Acum, trebuie să ne îndreptăm atenția către modul în care este bine să ne aliniem nivelele de încredere în convingerile noastre.

ALINIEREA ADECVATĂ

Ne vom întoarce la conceptul alinierii corecte în mod repetat pe parcursul acestor lecții, dar acum dorim să facem doar introducerea acestei idei. Vă sugerez un model care să ajute la înțelegerea modului în care funcționează alinierea corectă a convingerilor. Vom numi acest model "conul certitudinii".

Imaginați-vă că înlăturăm o secțiune a sferei rețelei noastre de convingeri, tăind din ea un con care pornește dinspre marginea exterioară către centru. Dacă așezăm în picioare acest con, straturile sferei formează o scală a încrederii, corespondentă diverselor noastre convingeri. Vârful conului reprezintă credințele noastre fundamentale, baza conului reprezintă zona marginală a convingerilor noastre, iar între vârful și baza conului există convingeri cărora le alocăm diverse nivele de încredere.

Una dintre principalele noastre responsabilități ca teologi creștini e aceea de a determina nivelul la care se situează o anumită convingere. Ajunși la concluzia că o anumită poziție teologică aparține credinței creștine, trebuie să decidem care este locul ei în cadrul acestui con al certitudinii. Trebuie să se situeze mai spre vârf, adică să i aloce un nivel mai înalt de încredere sau către bază, având o măsură mai mică de încredere?

Fără îndoială că, uneori, Duhul Sfânt va da naștere în mod supranatural acestor nivele de încredere. Putem ajunge la o încredere extraordinară într-o anumită convingere, fără un motiv aparent, sau că ne îndoim de anumită învățătură, fără a putea explica de ce. Uneori, pur și simplu, simțim că ceva este adevărat sau fals. Acest tip de experiențe trebuie abordate cu precauție și trebuie totdeauna supuse evaluării Cuvântului lui Dumnezeu, dar nu trebuie ignorate.

Care este, însă, modalitatea obișnuită prin care Duhul ne ajută să determinăm poziția unei anumite convingeri, pe acest con al certitudinii? În general, putem afirma că, cu puține excepții, trebuie să ne aliniem nivelele de încredere cu rezultatele supunerii față de influența exegezei, interacțiunii în comunitate și a trăirii creștine. Atunci când ne străduim să ne aflăm sub aceste influențe, Duhul așază la locul potrivit încrederea în convingerile noastre.

La nivel practic, supunerea față de influența exegezei, a interacțiunii în comunitate și a trăirii creștine ne obligă să punem cel puțin două întrebări. Mai întâi, cât de multă armonie există între exegeza, interacțiunea în comunitate și trăirea creștină

asupra unui subiect? Cu cât este mai mare această armonie, cu atât putem avea mai multă încredere că am înțeles o anumită chestiune mod corect. În al doilea rând, trebuie să ne întrebăm: dacă este o lipsă de armonie semnificativă, care dintre aspecte are mai mare influență decât celelalte? Când influența unuia sau a două dintre aspecte e mai puternică, avem tendința să amplasăm respectiva convingere mai sus, în conul certitudinii. Când influența exegezei, a interacțiunii și a trăirii creștine nu sunt în armonie, dar niciuna nu are o greutate mai mare, avem tendința de a amplasa respectiva convingere mai jos, în conul certitudinii.

Trebuie să ne fie clar că nu există niciun fel de modalitate automată de abordare a acestei sarcini de amplasare corectă a convingerii, nu există un calcul matematic pentru aceasta. Procesul acesta este mai mult o artă decât o știință și, de aceea, trebuie să căutăm un mod constant binecuvântarea lui Dumnezeu în aplicarea lui. Cu toate acestea, procesul supunerii reprezintă o cale prin care Duhul Sfânt conduce, în mod obișnuit, poporul Său. Atunci când ne supunem influenței exegezei, interacțiunii în comunitate și trăirii creștine, Duhul Sfânt ne va conduce către obiectivul alinierii corecte a convingerilor noastre în conul certitudinii.

CONCLUZIE

În această lecție, am analizat felul în care trebuie să ne bazăm pe revelația lui Dumnezeu în construirea teologiei creștine. Am văzut că Dumnezeu ne-a dat revelația specială și cea generală, pentru a ne putea încrede în revelația Lui, atât în creație cât și în Scriptură. De asemenea, am observat că înțelegerea aceste revelații este influențată de efectele păcatului, dar ajutată de iluminarea Duhului Sfânt. În fine, am văzut că supunerea față de influențele exegezei biblice, interacțiunii în comunitate și trăirii creștine ne va ajuta să determinăm nivelul corect de încredere pe care trebuie să-l acordăm unei anumite convingeri teologice.

Aceste concepte sunt foarte importante pentru proiectul care stă înaintea noastră deoarece, doar atunci când vom ține cont de ele, vom fi capabili să atingem obiectivul zidirii unei teologii care se bazează pe revelația lui Dumnezeu.